

Rond Griend & Polder

Blad van de vereniging voor Natuur- en Landschapsbescherming voor
Midden IJsselmonde en Oude Maas

"De Carnisse Grienden"

Redactie: Etienne van Noordenne
redactie@carnissegrienden.nl

Website : www.carnissegrienden.nl
Banknummer : NL34 INGB 0002 7132 74

Inhoud:

Bladzijde:

Voorwoord	3
Gebiedscoöperatie Het Buytenland van Rhoon U.A	4
Contributie 2018	5
Nacht van de Nacht	5
Windturbines langs de Oude Maas - vervolg....	6
Oproep vrijwilligersactiviteiten	6
Waarnemingen in de Carnisse Grienden en polders	7
Flora en Fauna in de grienden: de ringslang	8
Reewildkalveren eiland IJsselmonde	9
Foto galerij fotoworkshop	10
Verleden, heden en toekomst Rhoonse Stort	11
Activiteiten op eiland IJsselmonde	17
Digitale versie RG&P	17
QR-code	17
Gedicht	18

Samenstelling bestuur:

Leo Heezen voorzitter@carnissegrienden.nl	voorzitter	010-5015027
Elma Schreuders Goudenregen 4, 3161 CL Rhoon secretariaat@carnissegrienden.nl	secretaris	06 33137477
Daan van Zanten penningmeester@carnissegrienden.nl	penningmeester	010-5013710
Etienne van Noordenne redactie@carnissegrienden.nl	bestuurslid	06-10029298
Niels Godijn Activiteiten coördinator	bestuurslid	

Voorwoord

Tijdens de afgelopen warme zomer hebben we als DCG niet stilgezeten. Eindelijk is na vele jaren van discussie de Gebiedscoöperatie "Het Buijtenland van Rhoon" in juni opgericht. Hieraan voorafgaand hebben we vele sessies gehad waarin we de verschillende onderwerpen, die met de vorming van de coöperatie te maken hebben, uitvoerig hebben besproken alvorens tot concrete voorstellen te komen. DCG heeft daar zijn standpunten duidelijk kunnen maken. Het doel van de coöperatie is vastgelegd in het streefbeeld en in de samenwerkingsovereenkomst met de provincie is vastgelegd hoe door de Gebiedscoöperatie rekenschap wordt gegeven naar de provincie. DCG is een van de vier oprichters van de coöperatie geworden, wat is vastgelegd in de oprichtingsakte.

Behalve de coöperatie heeft ook de inrichting van de Rhoonse Stort verschillende overleggen tot gevolg gehad. Naar aanleiding van de raadsbrede motie om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een betere invulling te geven aan de gesaneerde vlakte, heeft de gemeente ons uitgenodigd voor een overleg met verschillende belanghebbenden waaronder de provincie als opdrachtgever en de handhaver DCMR. Deze laatste instantie laat weinig ruimte om op de aangebrachte leeflaag bomen toe te laten die dieper wortelen dan een halve meter. Door DCG is een voorstel ingediend om afwisselend grasland en struiken/bomen aan te brengen en de verschillende gebiedsdelen een eigen onderhoudsregime te geven, zodat de natuur wat meer ruimte krijgt. In september wordt verder overlegd.

Verder hebben we weer met succes een fotoworkshop gehouden, die ook dit keer weer druk werd bezocht. Ook de verschillende excursies naar de grienden en de polders konden rekenen op een grote belangstelling. Onze aanwezigheid op de zomerfair heeft, ondanks het slechte weer, toch een aantal nieuwe leden opgeleverd.

Ook met Staatsbosbeheer heeft een gesprek plaatsgehad om de mogelijkheden te onderzoeken of, en zo ja, welke vrijwilligersactiviteiten we kunnen opzetten in de grienden en de Johannapolder. Voor het Buijtenland hebben we ook ideeën, maar het ontbreekt ons aan voldoende hulp om dit allemaal te organiseren. Verderop in RG&P vindt u dan ook een oproep voor een organisator van vrijwilligerswerk.

Leo Heezen
Voorzitter

Gebiedscoöperatie *Het Buijtenland van Rhoon U.A.* opgericht

De Gebiedscoöperatie Het Buijtenland van Rhoon U.A. is eindelijk een feit. Op 29 juni is de Coöperatie opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Daarmee is na jaren van discussie een belangrijke mijlpaal gezet om te komen tot een nieuwe en gebalanceerde invulling tussen landbouw, natuur en recreatie in het 600 ha grote poldergebied van het Buijtenland.

De coöperatie is opgericht door vier leden uit het gebied, die samen met anderen in een werkgroep, de statuten, de ledenovereenkomst en de samenwerkingsovereenkomst met de provincie hebben voorbereid. Onze vereniging is altijd een voorstander geweest van het in stand houden van het polderlandschap met een agrarische invulling, waarbij de natuur meer ruimte krijgt. De nieuw opgerichte Gebiedscoöperatie streeft dit ook na en wij zijn daarom tevreden dat we één van de oprichters van de coöperatie zijn. De andere oprichters zijn De Buytenhof en twee agrariërs werkzaam in het gebied.

Het bestuur van de coöperatie wordt voorlopig ingevuld door de voorzitter Gerard Doornbos. Eerst zullen door hem een aantal praktische zaken worden geregeld, zoals huisvesting (in de Vlakkenburg aan de Essendijk), het aanvaarden van nieuwe leden en het opstellen van het jaarplan 2019 op basis van het goedgekeurde streefbeeld. De eerste ALV van de Coöperatie heeft op 13 juli plaatsgevonden. De vier oprichters zijn automatisch lid en potentiële leden werden geïnformeerd over de stand van zaken en konden zich aanmelden om lid te worden. De voorzitter beoordeelt of de aanvragen voldoen aan de voorwaarden en zal bepalen of nieuwe leden worden toelaten. In september wordt de tweede ALV verwacht en zullen de nieuwe leden worden voorgesteld en zal tevens het jaarplan 2019 van de Coöperatie worden gepresenteerd en ter goedkeuring voorgelegd.

Uiteindelijk zal het bestuur van de Coöperatie bestaan uit 3 leden plus de voorzitter. In principe zal elk van de drie poten van de coöperatie: agrarisch, natuur en recreatie vertegenwoordigd worden in het bestuur. De verwachting is dat rond de jaarwisseling bekend zal zijn wie het nieuwe bestuur gaan vormen. Ook de Adviesraad, bestaande uit 5 natuurlijke personen met relevante expertise, moet nog worden samengesteld. Voorstellen zullen door het nieuwe bestuur worden gemaakt en voorgelegd aan de ALV.

Nu de Gebiedscoöperatie een feit is, zal er door onze vereniging een aantal plannen worden uitgewerkt die kunnen bijdragen aan het bereiken van het streefbeeld. Hierover zullen we u in de volgende RG&P's uitvoerig informeren.

Contributie 2019

Ieder jaar weer worden er leden per brief aangeschreven, die hun contributie voor het lopende jaar niet hebben voldaan. Dit soms tot tweemaal toe. Dit is een post die onnodig op de verenigingskas drukt. Gelukkig betaald het overgrote deel van onze leden op tijd!

In december komt de laatste RG&P van dit jaar uit met de acceptgiro bijgesloten voor de contributie 2019. Op de gele acceptgirokaart vindt u een 16-cijferig betalingskenmerk. De betaling kan met behulp van de acceptgiro of via internetbankieren. In het laatste geval wordt u vriendelijk verzocht het betalingskenmerk te vermelden bij het kenmerk. Dit voorkomt dat veel moeite gedaan moet worden om de betalingen aan het betreffende lid te koppelen, temeer daar er soms wordt betaald onder een andere naam.

Nacht van de Nacht 2018

Laat het donker donker en ontdek hoe mooi de nacht is tijdens de Nacht van de Nacht. De Nacht van de Nacht is een jaarlijks evenement georganiseerd door de Natuur- en Milieufederaties. Tijdens de Nacht van de Nacht worden er door het hele land honderden evenementen georganiseerd in het donker en doven honderden bedrijven en gemeenten lichten van gebouwen en reclameverlichting. Dit jaar wordt de Nacht van de Nacht voor de 14e keer georganiseerd op zaterdag 27 oktober.

Overall om ons heen brandt licht wanneer het donker is. Al deze bronnen zorgen samen voor ontzettend veel lichtvervuiling. Ondanks alle besparingen en moderne technieken baadt de aarde 's nachts steeds meer in het kunstlicht. Gebieden die al kunstmatig worden verlicht, zoals steden, werden de afgelopen vijf jaar haast 10 procent helderder. Intussen groeide ook het totale oppervlak waar we het licht aan laten, met ruim 2 procent per jaar.

Mens en dier hebben het natuurlijke ritme van de nacht nodig om uit te rusten, voor hun gezondheid en voor een sterke weerstand. Door het toenemende gebruik van licht worden onze nachten er alleen maar lichter op en wordt de 'donkere nacht' steeds schaarser in een dicht bevolkt land als Nederland. Waarom hebben we genoeg donkerte nodig? En wat zijn de gevolgen? Bioritmes raken verstoord, maar lichthinder heeft ook directe gevolgen voor mens en dier.

Zie voor meer informatie bijgaande link:

<https://www.nachtvandenacht.nl/friksbeheer/wp-content/uploads/2018/04/factsheet-updated-v5-klein.pdf>

Windturbines langs de Oude Maas – vervolg.....

Ook ditmaal een kort stukje over de windturbines langs de Oude Maas en omgeving. Er heerst, op één locatie na, te weten die in Korendijk, 'windstilte' rond de ontwikkeling en uitvoering van de plannen voor het plaatsen van windturbines langs de Oude Maas en verder rond Albrandswaard en Barendrecht.

Eind mei zijn de werkzaamheden aan het 'Windpark Spui' in Korendijk begonnen. Begin volgend jaar wordt de eerste windturbine in gebruik genomen, eind maart werken alle vijf turbines. Dan zal daar het effect van de 200 meter hoge windturbines op het landschap zeer zichtbaar zijn.

RG&P september 2018, 64e nummer

Zoals eerder gemeld is er een aantal beroepschriften op het bestemmingsplan voor het 'Windpark Oude Maas' in Binnenmaas ingediend bij de Raad van State. Die heeft laten weten dat gezien het grote aantal zaken dat bij hen is binnengekomen en het grote aantal uitgebreide verweerschriften dat is ingediend, er in 2018 geen zitting over deze zaak zal plaatsvinden. Gezien de complexe juridische verweerschriften die er spelen, is de hulp ingeroepen van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak. Dus hier voorlopig ook 'windstilte'.

Er is ook 'windstilte' rond de geplande windparken in Albrandswaard en Barendrecht. Op de 'Overzichtskaart windparken en windlocaties' van de provincie Zuid-Holland wordt aangegeven dat er voor de locaties Beneluxplein, Distripark Eemshaven en Poort van Charlois nog geen initiatiefnemers zijn. Volgens de kaart onderzoekt een onbekende initiatiefnemer mogelijkheden voor de locatie Vaanplein. Gezien de in de Uitvoeringsagenda Energieakkoord 2018 uitgesproken urgentie voor de uitvoering van de plannen voor windenergie op land, zal er ongetwijfeld verdere activiteit op alle locaties komen.

Als vereniging blijven wij alert op de verdere ontwikkelingen en daarom ook nu weer: wordt vervolgd.....
Daan van Zanten

Wie gaat bij ons de vrijwilligersactiviteiten organiseren?

Wij zijn op zoek naar iemand die het organiseren van vrijwilligersactiviteiten voor zijn rekening kan nemen. We denken dan aan circa vijf activiteiten per jaar in de grienden en/of polders. Mogelijke activiteiten zijn, schoonmaken van bepaalde gebieden, snoeiwerk, planten van bomen of struiken, plaatsen van borden, bankjes, opstapjes etc, inventariseren van bepaalde natuurgroepen enzovoorts. Is dit iets wat u leuk vindt, neemt u dan contact op via secretariaat@carnissegrienden.nl

Waarnemingen in de Carnisse Grienden en polders

Regelmatig vertoef uw redacteur hardlopend in de Carnisse Grienden en omliggende polders. Zeker rond de schemering of vroeg in de ochtend is er dan heel wat wild te zien; hazen, steeds vaker reeën en allerhande vogels. Op een zaterdag in mei lopend door de Carnisse Grienden zag ik aan de waterkant in het verwilderde deel van de grienden een reiger staan. Hij was nog al druk in de weer met wat even later bleek een ringslang te zijn. Hij had de slang van circa één meter in zijn bek en probeerde het te verorberen. Helaas had ik geen fotoestel bij me, maar het was een fascinerend gezicht en nooit eerder in het echt door mij waargenomen. Thuis gekomen heb ik nog even de tekening van de betreffende slang op het Internet opgezocht en het bleek inderdaad de ringslang te zijn. Verderop in de RG&P vindt u meer informatie over de ringslang.

Een andere waarneming kwam van één van onze leden, Marcel Nugteren, die ons een paar mooie nachtfoto's van een bunzing stuurde die hij in het verleden maakte aan de Rhoonse Baan ter hoogte van Zevenmeet (de Parkeerplaats met de rode boog). Ook afgelopen jaar heeft hij een bunzing (*Mustela putorius*) gesignaleerd ter hoogte van tankstation Vogelaar eveneens aan de Rhoonse Baan. De bunzing behoort tot de familie der marterachtigen. Tezamen met de andere marterachtigen: das, otter, wezel, hermelijn, nerts en de boom- en steenmarter, vormt deze familie van marterachtigen de grootste groep landroofdieren in Nederland.

bunzing (*Mustela putorius*)

Flora en Fauna in de grienden: de ringslang

De ringslang (*Natrix natrix*) is een slang uit de familie waterslangen (Natricidae) en is een van de algemeenste soorten waterslangen met een groot verspreidingsgebied in Europa. In Nederland is de ringslang een van de drie inheemse slangensoorten, naast de giftige gewone adder (*Vipera berus*) en de niet-giftige gladde slang (*Coronella austriaca*). De ringslang is de meest voorkomende soort van deze drie. Desondanks is het een zeldzame soort die op de rode lijst staat. Het is het grootste inheemse reptiel dat een lengte van tussen de 1 en 2 meter kan bereiken. Zijn naam dankt hij aan de gele of oranjekeurig ring achter de kop. Maar eigenlijk is dit helemaal geen ring maar zijn het zijn twee vlekken.

Zijn voedsel bestaat voornamelijk uit kikkers. Belangrijke vijanden zijn roofvogels en andere rovende zoogdieren. Het is een zeer schuwe soort die menselijk contact mijdt en altijd zal proberen te vluchten en maar zelden bijt. De slang zal proberen in het water onder te duiken of onder water weg te zwemmen. De ringslang kan ongeveer een half uur onder water blijven. Als er geen water is om in te vluchten verstopt de ringslang zich in holen van andere dieren of vlucht in de bosjes.

Ringslangen overwinteren van oktober tot maart in de grond, onder takkenbossen en braamstruiken, holle bomen of in oude konijnenholen. Zoals meerdere reptielen houden ze van zonnen. Te veel begroeiing ontnemt de slang deze belangrijke behoefte, maar in een te open terrein zijn ze weer kwetsbaar voor roofdieren. In het algemeen zijn verhoogde terreinen bij water, bijvoorbeeld dijken en grienden met struwelen, een geschikt habitat.

De ringslang is de enige eierleggende slang in Nederland, de adder en de gladde slang zijn beide eierlevendbarend. Eierlegend betekend dat de slang haar eieren afzet op de bodem. De eieren ontwikkelen zich het best bij ongeveer 28° Celsius. Als de temperatuur onder de 21 °C komt, stopt de ontwikkeling volledig en kan het embryo sterven. Gezien de relatief lage temperaturen in Nederland zet de ringslang haar eieren daarom af in zogenaamde broeihopen, dit zijn hopen plantaardig afval van bijvoorbeeld takken of bladeren. Ook door de mens aangelegde composthopen worden gebruikt. Doordat broei optreedt, is de temperatuur aanzienlijk hoger waardoor de eitjes kunnen worden uitgebroed.

Nog een bijzonder kenmerk van de ringslag is haar vermogen om zich bij bedreiging schijndood te houden. Het dier rolt zich op de rug en toont de kwetsbare buikzijde, iets wat levende slangen normaal nooit zouden doen. De slang blijft roerloos liggen en spert de bek open, waarbij de tong naar buiten wordt gestoken. De pupillen draaien naar onder en uit de bek komt soms een beetje bloed. Uit de klieren bij de anus wordt een verschrikkelijk stinkende vloeistof afgescheiden, die ruikt naar een combinatie van knoflook en mest en doet verregaande verrotting vermoeden. Het lichaam van de slang lijkt volledig te verslappen en de slang lijkt niet meer te reageren op bijvoorbeeld aanraking. In werkelijkheid is de ringslang in deze toestand juist zeer alert; zodra de vijand verdwenen is, komt de slang tot leven en vlucht naar een schuilplaats. Door zich dood te houden, misleidt de ringslang haar vijanden, omdat deze vaak alleen levende of pas gestorven exemplaren eten en geen rottend aas.

Reewildkalveren eiland IJsselmonde

Bericht uit de De Kombinatie Hendrik-Ido-Ambacht wo 16 mei 2018

Het voorjaar is in volle gang, dat betekend nieuw leven, dat betekend ook dat de reegeiten hun kalfjes zetten (ter wereld brengen). Op het eiland IJsselmonde zijn volgens de laatste wildtelling in april 2018 een 17 tal reeën geteld door de Wildbeheereenheid eiland IJsselmonde. Dat wil niet zeggen dat er maar 17 reeën leven op het eiland, maar waarschijnlijk een veelvoud. De reeën werden aangetroffen in diverse sprongen (groepjes) tot 5 stuks per sprong, verspreid over het hele eiland van Zwiindrecht tot Hoogvliet. Het aantal reeën op het eiland stijgt gestaag dat houdt echter ook in dat er inzet gevraagd wordt van Boer, burger en jager.

De boer zal goed moeten uitkijken bij het maaien van het gras om slachtoffers te voorkomen. Een reewildkalf zal namelijk bij de eerste weken zich drukken in het hoge gras of tussen de struiken. Het kalf vertrouwd dan volledig op zijn schutkleur en zal blijven liggen bij gevaar. Het kalfje geeft dan ook bijna geen geur af.

De reegeiten zetten hun kalveren ook in de griend, houd u hond dus daar ook aangeliend. En als u een kalfje vindt, laat het liggen, de geit staat bijna altijd in de buurt, ze zal alert de boel in de gaten houden. U ziet haar niet maar zij ziet u wel. Als u of de hond eenmaal het kalfje hebben aangeraakt door het op te pakken of door de hond eraan te laten snuffelen dan zal de moeder het 9 van de 10 keer verstoten.

Reekalveren zijn ook weerloos tegen loslopende honden en de honden zijn snel buiten uw gezichtsveld, aanlijnen dus. Hoewel er op het eiland IJsselmonde geen beheer plaatsvindt van de reeënpopulatie hebben de jagers wel degelijk een rol. Naast het tellen hebben zijn er binnen de Wildbeheereenheid eiland IJsselmonde namelijk personen aangewezen die bij een ongeval met een ree kunnen optreden zodat na een aanrijding het dier langer lijden bespaart blijft. Dit optreden zal op voorspraak zijn van de politie en of de wegbeheerder (waterschap of Rijkswaterstaat)

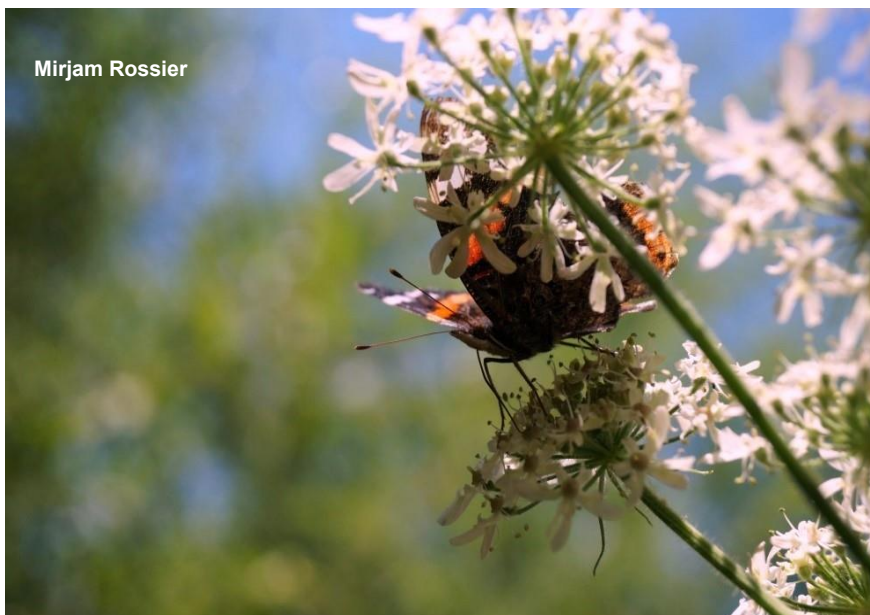

Mia Reesink

Op deze pagina vindt u een aantal foto's gemaakt tijdens de recent gehouden fotoworkshop onder leiding van Albert van Boerem, onze webmaster.

Herman Vrijhof

Mirjam Rossier

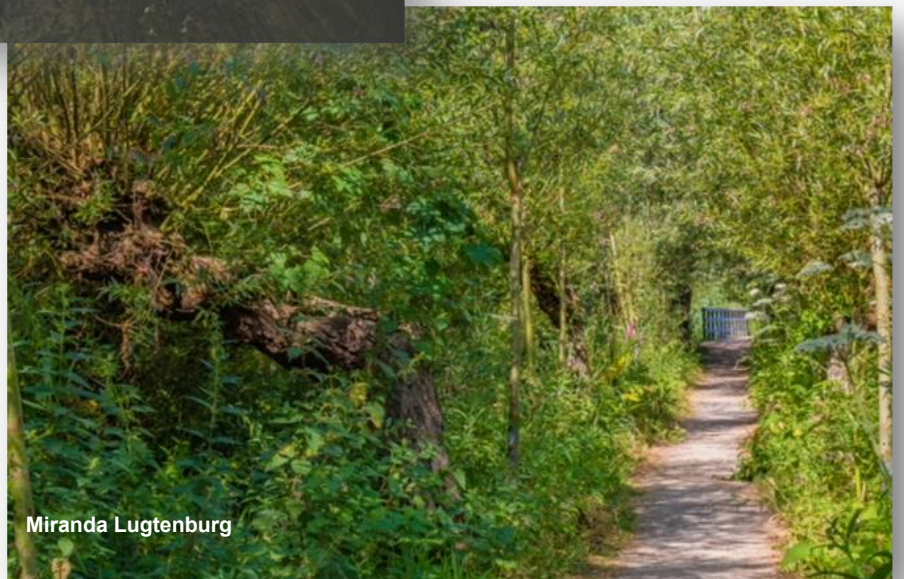

Peter de Hees

Raymond Steenbeek

Miranda Lugtenburg

Verleden, heden en toekomst Rhoonse Stort

In de jaren '60 werd de Zegenpoldersedijk, de dijk die loopt van de parkeerplaats aan de kop van de Rhoonse jachthaven langs de Rhoonse grienden richting de Schenkeldijk, en de parkeerplaats zelf, gebruikt voor het dumpen van allerlei afval.

De Zegenpoldersedijk is tijdens de watersnoodramp in 1953 op verschillende plaatsen doorgebroken. Om deze gaten te dichten, zijn aan de zuidkant van de dijk stukken griend weggegraven. Het gat dat toen is ontstaan, is in eerste instantie in gebruik genomen als stortplaats. Later, toen het gat vol was, heeft men besloten verder langs de dijk te blijven storten op de aanwezige grienden. Zo is een stortplaats van wel 1200 meter lengte en 40 meter breedte ontstaan.

Na onderzoek in 1998 werden buiten huisvuil en bouw- en sloopafval, ook een scala aan zware metalen, polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK), olieachtige stoffen, PCB's en mineralen, zowel in de bodem als in het grondwater aangetroffen. Moeilijk is om aan te tonen wie verantwoordelijk was voor- en wie aandeel heeft gehad in de vervuiling, omdat er tijdens de stortperiode geen continue toezicht is geweest. Bijkomend feit is dat toen het daadwerkelijke storten niet verboden was. De zogenaamde "historische" vervuiling dateert van vóór 1975 waardoor aansprakelijkheidsstelling ook niet meer mogelijk was.

In een beschikking van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland uit 1998, werd aangegeven dat er sprake was van "een geval van ernstige verontreiniging" en werd er gesproken over "actuele risico's voor mens en milieu" en van "urgentie als bedoeld in artikel 37 wet Bodembescherming". De gemeente, de provincie en de grondeigenaren kwamen overeen om te saneren, maar omdat het een ingrijpende en vooral dure maatregel betrof, was goedkeuring en financiering nodig van het ministerie van VROM. Onder andere door het ontbreken van voldoende budget (ettelijke miljoenen) zijn deze plannen nooit uitgevoerd.

In 2004 is een plan tot sanering opgesteld en werd besloten, in verband met de ecologische- en verspreidingsrisico's, om uiterlijk in 2008 te beginnen met het treffen van maatregelen.

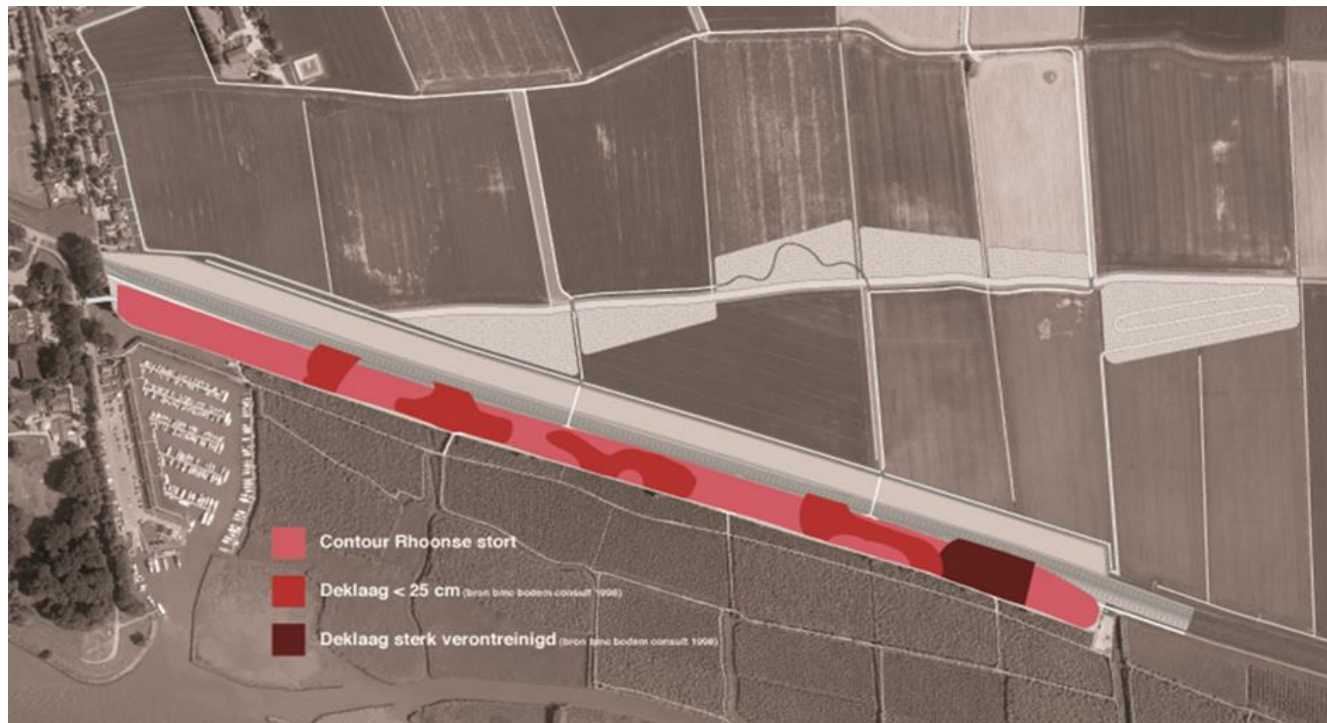
In 2009, de locatie kreeg ondertussen de naam Rhoonse Stort, gaven het Waterschap Hollandse Delta, het Natuur en Recreatieschap IJsselmonde, de provincie en de gemeente Albrandswaard aan de Adviescombinatie Volgermeerpolder (ACV) opdracht te starten met veldonderzoek met als doel de verspreiding van de vervuiling naar de Zegenpolder en de Rhoonse grienden te meten en te actualiseren. De gedachte speelde mee dat de uitlopende schadelijke stoffen van de voormalige vuilstort nadelige gevolgen kon hebben bij de realisatie van het, zoals dat toen heette, "Landschapspark Buytenland van Rhoon".

In de Zegenpoldersedijk werden 26 peilbuizen tot 15 meter de bodem ingebracht. De meting werd tot op de harde kleilaag gedaan. Deze laag heeft ertoe bijgedragen dat het percolaat (water dat door vervuild materiaal is gestroomd) niet verder de grond in kon, maar zich heeft kunnen verspreiden naar polder en grienden.

De harde laag ontbreekt op sommige plaatsen, veroorzaakt door gaten die in de dijk zijn geslagen tijdens de springvloed in 1953, waardoor het stort daar op zandige en waterdoorlaatbare plaatsen ligt.

Ondertussen werd door onder andere de beheerders van het terrein en bewoners waargenomen dat vaten boven de deklaag uitstaken. Deze werden in opdracht van het recreatieschap verwijderd, maar aangegeven werd dat het niet duidelijk was dat de vaten tot de Stort behoorden. De vervuiling in de Zegenpolder was behoorlijk met wel 30x de normoverschrijding bij de Havendam. Door de fluctuaties van het Oude Maaswater is de verontreiniging in de Rhoonse grienden in de loop der jaren grotendeels weggespoeld en werd daar minder verontreiniging aangetroffen.

In 2010 werd het rapport van het ACV gepresenteerd. Geconcludeerd werd dat de Stort verontreinigd was, maar goed afgedekt en dat de dikte van de afdeklaag voldeed aan de wettelijke eisen. De verontreiniging in de eerste sloot in de Zegenpolder vanaf de dijk gerekend, leverde bij het huidige gebruik geen risico's op voor mensen, omdat er in de sloot niet werd gezwommen. De lichte verontreiniging in de tweede sloot vormde geen belemmering voor agrarisch gebruik. Omdat er geen acute gezondheidsrisico's waren, vond men dat er volgens de bestaande wet- en regelgeving geen reden was om direct in te grijpen, maar wel dat er reden tot zorg was.

Er werden door het ACV vier mogelijke saneringsvarianten verkend:

1. Het volledig verwijderen van de Stort wat grote nadelen t.o.v. milieu, duurzaamheid en dijkveiligheid oplevert. Ook de kosten hiervan zijn aanzienlijk.
2. De Stort afdekken met folie en het grondwater verzamelen en afvoeren.
3. Een reinigende poldersloot.
4. Een zuiverende polder tegen de dijk aan die niet in verbinding mag staan met de overige watergangen.

Er werd geadviseerd om de natuurlijke beheersmaatregelen te treffen, omdat deze dezelfde veiligheid zouden garanderen als afgraven. In combinatie met monitoring zou dit de veiligheid voor een heel lange termijn borgen. De opdrachtgevers hebben dit advies overgenomen en het ACV kreeg de opdracht verdere onderzoeken uit te voeren om nog preciezer aan te kunnen geven op welke plaatsen de verontreiniging het ernstigst is.

In januari 2011 trok DCG aan de bel, omdat vanuit de Zegenpoldersedijk op verschillende plaatsen een roestkleurige verontreiniging de Rhoonse grienden inliep, die veelkleurige filmpjes op het water vormden. Het ACV heeft onderzocht of de filmpjes ijzer- dan wel olie-filmpjes betroffen en of dit afkomstig was van de Stort. Er werd op vijf in overleg met de provincie en DCG vastgestelde plaatsen bij laag water bemonsterd. Uit het onderzoek bleken geen vluchtige of minerale oliën aanwezig te zijn. Wel werden zeer lichte concentraties benzeen en naftaleen gemeten, die geen olieachtige filmpjes op het water tot gevolg konden hebben. Slotsom was dat de filmpjes waarschijnlijk het gevolg waren van ijzerrijke kwel, vergelijkbaar met ijzerconcentraties in het grondwater van de Zegenpolder.

Er werd een aantal informatieavonden voor bewoners georganiseerd mede om de angst van vervuiling van de sloot die achter de Havendam loopt. Onderzoek wees uit dat het hier een hoogwatersloot betrof, die los stond van het watersysteem in de polder en ca. 60 cm. hoger lag dan het polderpeil. Door een gemaaltje bij de Schenkeldijk werd het peil in de hoogwatersloot gereguleerd. De hevel bij de Zegenpoldersedijk zou de laatste jaren vrijwel niet meer zijn gebruikt. Plan was om bij de inrichting van het landschapspark de sloot achter de Havendam te verleggen, te vergroten, losgekoppeld te houden van het polderwaterpeil en de oude sloot te dempen.

In 2013 werd door de provincie aangegeven dat door de aanleg van het Buitenland van Rhoon te combineren met de werkzaamheden aan de Stort een aanzienlijke besparing kon worden gerealiseerd, door de mogelijkheid om grond die vrijkomt uit het Buitenland van Rhoon te gebruiken voor de afdekking van de Stort en het aanbrengen van een extra kleipakket aan de voet van de dijk.

In 2015 diende DCG een zienswijze in met kritische vragen omtrent de beschikking van de DCMR in het kader van de Wet bodembescherming. Daarop volgde een constructief gesprek tussen de vereniging, DCMR en de provincie.

Tijdens een bijpraatavond werden inrichtingsalternatieven gepresenteerd inzake de Stort. Deze plannen hielden in de aanwezige afdeklaag aan te vullen tot een dikte van 50 cm., de aanleg van een steunberm tegen de dijk aan de kant van de Zegenpolder om de verspreidingsrisico's van grondwater uit de Stort te beperken en een zuiverende oever met een reinigend vermogen voor eventueel uittredend verontreinigend grondwater.

Tevens werden er drie opties voorgelegd;

- 1) het bos op de Zegenpoldersedijk handhaven en gefaseerd grond opbrengen tussen de bomen. Met als nadeel de uiteindelijk aantasting van de vitaliteit van de beplanting.
- 2) het bos verwijderen en de leeflaag in één keer opbrengen. Voor het aanbrengen van de grondbuffer van 30 meter breed en één meter hoog, met grond uit de Zegenpolder. Deze optie is veel goedkoper en heeft als voordeel dat de aanvoer met vrachtwagens niet over de Havendam of Albrandswardsedijk hoefde te komen. Bijkomend voordeel: meer zicht op polders, grienden en Oude Maas.
- 3) het bos verwijderen daar waar vervuiling in de bovenlaag aanwezig is en het bos handhaven daar waar dat minder is met een optie voor herplant.

DCG opteerde voor optie twee, maar wel in combinatie met het aanbrengen van een afdekfolie met minder kans op uittredende verontreiniging.

Omdat er binnen drie jaar na het verwijderen van bomen een herplantverplichting bestaat, werd aan Vista Landschapsarchitectuur gevraagd om samen met DCG, de Bomenridders Albrandswaard, de gemeente, DCMR en de provincie, te adviseren over vervangende herplantlocaties. Het betrof minimaal vijf ha. aan boscompensatie. Herplant langs de Zegenpoldersedijk werd afgeraden vanwege de wortels die de functie van de grondbuffer zouden verzwakken. Ook het afvallende blad dat in de zuiveringsloot terecht zou komen, zou de zuiverende functie beperken.

Er werden enkele locaties besproken waarbij de locatie polder Buitenland, in de hoek van de Rhoonse Baan en twee stukken lopende vanaf Poelweg naar de Essendijk, de voorkeur hadden vanwege het kleinschalige karakter, het aanpakken van het rommelige aanzien van de zone en tevens het onttrekken van zicht op de A15. De werkgroep adviseerde te kiezen voor duurzaam bos met variabele boomsoorten die oud kunnen worden. Verder werd er aangedrongen op informatie en openheid, omdat er veel misverstanden en aversie bestond bij de bewoners inzake de plannen tot het verwijderen van de beplanting op de Stort.

De Bomenridders dienden in 2016 een zienswijze in tegen het saneringsplan. Zij maakten bezwaar tegen de wijze van sanering met kap van alle bomen en nul herplant op de locatie. Het besluit op basis van de wet bodemsanering werd bestreden bij de Raad van State waarbij werd vastgesteld dat het voorgenomen saneringsplan volstaat voor een bodemsanering.

In 2016 kondigde de gemeente Albrandswaard aan het oude bestemmingsplan Rhoonse en Carnisse grienden te willen actualiseren. Aangegeven werd dat de bestaande natuurbestemming zou worden voortgezet en het behoud van de griendencultuur zou worden gehandhaafd. Een aanpassing zou zijn dat als gevolg van het saneringsplan Rhoonse Stort op de te saneren locatie geen bomen geplant zouden mogen worden. Vereniging De Carnisse Grienden bood aan mee willen te denken.

De vereniging was verheugd vrijwel al haar bemerkingen terug te zien in het Ontwerp Bestemmingsplan. Het oude bestemmingsplan echter bestempelt de locatie van de Rhoonse Stort als *natuur*, maar vanwege het saneringsplan werd in het nieuwe bestemmingsplan de locatie als *groen* beschreven wat in de praktijk betekent dat er ook in de toekomst geen bomen meer op deze locatie kunnen worden geplant. DCG diende een zienswijze in waarin werd voorgesteld de bestemming natuur te handhaven.

Het rapport van bureau Tauw werd aangehaald waarin wordt beschreven dat met het huidige gebruik van de Stort, namelijk natuur met bomen, er geen sprake is van onaanvaardbare verspreidingsrisico's. Ook gaf de vereniging aan dat bij optie 3; "het bos verwijderen daar waar vervuiling in de bovenlaag aanwezig is en het bos handhaven daar waar dat niet zo is met een optie voor herplant", de mogelijkheid bestaat om natuur te handhaven.

Tijdens een Raadsvergadering in het najaar van 2017 vroeg DCG de aandacht van de Raad inzake het concept bestemmingsplan en benadrukte nogmaals het belang van de termen natuur en groen. Dit resulteerde in het unaniem aannemen van een motie van PvdA en EVA waarin werd opgeroepen om na de sanering van de Stort alsnog mogelijkheid te bieden tot herplant met bomen en struiken. Maar uiteindelijk werd het nieuwe bestemmingsplan in zijn uitgewerkte vorm ongewijzigd vastgesteld. De motie werd weliswaar aangenomen, wat een uitvoeringsopdracht aan het college inhoudt, maar als het een amendement was, zou het de opdracht zijn geweest het bestemmingsplan aan te passen.

DCG besloot samen met de Bomenridders onmiddellijk een gesprek aan te gaan met de betrokken wethouders en de discussie op te starten met de projectleider van de provincie.

Ook de Bomenridders hadden zienswijzen ingediend inzake het nieuwe bestemmingsplan. De reactie daarop was dat beide ingediende zienswijzen geen aanleiding gaven tot aanpassing van het nieuwe bestemmingsplan.

Ondertussen werd door de Stichting bij de rechtbank de op grond van het oude bestemmingsplan verleende vergunning voor kap van de bomen aangekaart. Dit werd niet ontvankelijk verklaard wegens het ontbreken van belang; het nieuwe bestemmingsplan maakte inmiddels de kap van alle bomen zonder vergunning mogelijk. Na de gegrondverklaring staat het de provincie dus vrij zonder vergunning tot kap van alle bomen op de stort over te gaan.

Ondertussen is het halverwege jaar 2018 en staan de bomen nu nog op de Stort. De beslissing tot totale kap is echter onherroepelijk en zal binnenkort worden uitgevoerd. Ook het bestemmingsplan is definitief en tevens zal de leeflaag op de Stort en de grondbuffer tegen de Zegenpoldersedijk worden aangebracht.

Wel is er een werkgroep, bestaande uit onze vereniging, Stichting Bomenridders, bewoners van de Havendam, DCMR, Staatsbosbeheer (beheerder van het NRIJ), de provincie en de gemeente in het leven geroepen om in onderling overleg te komen tot een gedragen herinrichting van de Stort. Maar feit is dat het aanzien van de omgeving van de Zegenpoldersedijk voorgoed zal veranderen. Wordt vervolgd!

ELMA

Activiteiten op eiland IJsselmonde

De gebiedscampagne "Ontdek IJsselmonde", heeft als doel om de mooie en bijzondere plekken van eiland IJsselmonde op de kaart te zetten.

Op de website www.ontdekiijsselmonde.nl en Facebookpagina www.facebook.com/OntdekIJsselmonde staat inmiddels al redelijk vol met leuke tips en to-do's in het gebied. Via de website kunnen bezoekers zelf hun dagje weg samenstellen door activiteiten te selecteren op de interactieve kaart.

Digitale versie Rond Griend & Polder

Het financiële jaarverslag van de vereniging laat zien dat de druk & portokosten van ons blad Rond Griend & Polder een groot deel van de uitgaven inneemt. Regelmatig komt tijdens de Algemene Ledenvergadering de vraag of deze kosten niet kunnen worden verlaagd, bijvoorbeeld door het blad digitaal te versturen. Rondvraag tijdens de vergadering geeft aan dat veel leden toch een voorkeur hebben voor de papieren versie boven de digitale.

Uiteraard blijft de papieren uitgave bestaan. Zeker voor die leden die het makkelijker vinden om van papier af te lezen of die zich nog niet op de digitale snelweg hebben begeven. Maar geeft u de voorkeur aan de digitale RG&P, dan kunt u dat opgeven bij: redactie@carnissegrienden.nl. en krijgt u (op het nieuwjaarsnummer na) de digitale editie in uw email box.

QR-code

Als u de Carnisse grienden bewandeld en u volgt de houten vlonder richting het Hoge Veld, vindt u aan het einde van deze vlonder een bank direct aan de Oude Maas. Deze bank is in 2010 door vereniging De Carnisse Grienden geplaatst met goedkeuring van de Groenservice Zuid-Holland die toen het onderhoud deed van de Carnisse grienden. De GZH vond dit zo'n leuk idee dat zij hebben aan-geboden de plaatsingskosten voor haar rekening te nemen.

Wat niemand verwachtte, de bodem waarin moest worden gegraven om de bank op zijn plaats te krijgen, bleek bijna ondoordringbaar te zijn. Het heeft de goedwillende medewerkers van de GZH heel wat moeite gekost om de klus te klaren, maar op een regenachtige middag werd de bank officieel met een hapje en een drankje "ingezeten" door bestuursleden van vereniging en de GZH en alle medewerkers die hun krachten op dit stukje grond hadden beproefd.

In 2013 bood het Recreatieschap IJsselmonde vanwege het 40-jarig bestaan van de vereniging een QR-code aan op de plek bij de bank. QR staat voor de afkorting van Quick Response ("snel antwoord"), en ook hier werd een feestelijk tintje gegeven aan de "overdracht" van de code. De code kunt u vinden op het paaltje naast de bank. Als u de code met uw smartphone afleest, vindt u het gedicht: "In een verdronken land" van een onbekende dichter. Hierin verzucht een wilg haar lot en het lot van haar medewilgen. Mocht u geen QR-code kunnen lezen, op de volgende pagina volgt het gedicht.

In een verdronken land.

In een verdronken land
met nevel rond mijn voeten
een modderland, nat en klei
sompig gras, groen
bruin wuivend riet.

Mijn kop wordt weer eens
afgesnoeid, een rijshaak
blinkend, scherp
flits door de don'kre lucht
en met een diepe zucht.

Zweetdruppels van zijn kop
en schuim van zijn mond
geselen mij, regen
regen klettert neer
op mijn verweerde stronk.

De hakker gaat weer door
mijn buurvrouw is de klos
de hiep slaat door haar haar
ook zij verliest haar dos.
Kort staat haar leuk.

De wind is wat geluwd
de zon laat haar stralen
over onze basten gaan
sneeuw smelt van onze kop
maakt gaatjes in de grond.

Een leger lijken wij.
Stram in 't gelid
bewaken wij de paden.
De schoonheid die geschapen is
voor u die wilt versagen.

Oproep

Graag roepen we onze leden op (voor zover nodig) om bijzondere waarnemingen uit omgeving Barendrecht en Albrandswaard aan ons te melden. Dit kunnen waarnemingen zijn van planten, vogels, zoogdieren, vlinders, natuurverschijnselen of anderszins. Stuur een mailtje aan het bestuur van de Vereniging, zodat uw waarneming kan worden opgenomen de volgende RG&P.

Daarnaast is er de onregelmatige rubriek 'Vraag & antwoord'. Hierin worden natuur gerelateerde vragen uit het werkgebied van de Carnisse Grienden beantwoord. Dus heeft u iets waargenomen, maar u weet niet wat? Stuur dit, liefst voorzien van een foto, toe aan: secretariaat@carnissegrienden.nl.

